

Behov for at tiltrække personale til FOAs områder 2013-2023

FOA har udarbejdet en fremskrivning af aldersafgangen inden for FOAs områder samt behovet for at tiltrække nyt personale til FOAs områder i perioden 2013 til 2023. Fremskrivningerne sammenholdes med de nuværende uddannelsesetal for SOSU. Der er derudover udarbejdet særskilt papir for PAU.

Fremskrivningerne bygger på aldersfordelingen af ansatte i kommuner og regioner inden for FOAs overenskomstområder, dvs. især SOSU-personale, pædagogmedhjælpere, teknisk-servicepersonale mv. Behovet for personale i fremtiden bygger på Danmarks Statistiks befolkningsprognose med udgangspunkt i de nuværende serviceniveauer. Det vil sige, at der ikke tages højde for servicejusteringer inden for velfærdsområderne.

Afgang som følge af alder de næste ti år

37 procent af FOA-grupperne er over 50 år. Der er dog forskel fra faggruppe til faggruppe. 20 procent af pædagogmedhjælperne er over 50 år, mens 41 procent af SOSU'erne er over 50 år. FOAs grupper går i dag på efterløn lige omkring de 61 år. Efterlønsalderen hæves gradvist fra 62 år i 2017 til 64 år i 2023. I snit over de næste ti år sættes afgangsalderen derfor til 63 år for FOAs grupper i denne fremskrivning.

Hvis man kigger ti år frem i tiden, må man forvente, at omkring 28 procent af de ansatte på FOAs områder er gået af som følge af alder i 2023. Inden for SOSU-gruppen vil det være 31 procent (30.000), der er gået af på grund af alder i 2023 og 15 procent pædagogmedhjælpere (4.500).

Stigende efterspørgsel på service

Samtidig vil befolkningen blive ældre. Hvis man tager udgangspunkt i, at de flere ældre vil efterspørge og få samme service som de nuværende ældre, så vokser behovet for service med 26,9 procent på ældreområdet. Men i samme periode falder antallet af børn, svarende til et faldende behov på 0,4 procent. Samlet set vurderes den ekstra efterspørgsel efter service i kommunerne at stige med 4,1 procent og 10 procent på sundhedsområdet i regionerne.

Det betyder, at der beregningsteknisk kan opgøres et behov for 26,9 procent flere sosu-medarbejdere i kommunerne og 10 procent flere i regionerne de næste ti år med uændrede standarder. Det svarer til 24.300 flere SOSU-medarbejdere.

Samlet behov for at rekruttere nye medarbejdere

Lægger man afgang som følge af alder sammen med behovet for ekstra personale som følge af flere ældre sammen, så får man et samlet behov for at rekruttere nye SOSU-ansatte i kommuner og regioner på 54.753, svarende til 56 procent af det nuværende antal ansatte. Heri indgår ikke, at man ud over afgang som følge af alder også har en naturlig løbende afgang fra området i takt med, at folk får nye jobs bliver syge ol.

Social- og sundhedsuddannelsen – dimensionering, frafald og gennemførelse

Der optages som følge af den tidligere trepartsaftale hhv. 8.119 og 3.993 elever til social- og sundhedshjælper og social- og sundhedsassistentuddannelsen om året. Den gennemsnitlige fuldførelsesprocent antages her at ligge på ca. 75 procent. Det svarer til, at der de næste ti år vil blive uddannet 60.893 SOSU'er.¹ Her er ikke fraregnet de personer, der vælger at læse videre. Men hvis man antager, at omkring 8 procent læser videre, så blive antallet af nye uddannede fra social- og sundhedsuddannelsen i perioden 2013-2023 ca. 56.000.

Uddannelsesdækning på SOSU-området

Andelen af SOSU-ansatte uden en uddannelse er faldet med cirka 10.000 personer fra 2009 til 2014, og der er 11.725 uden en relevant uddannelse på sosu-området. I 2009 udgjorde de ikke-uddannede ca. 20 procent af alle ansatte på SOSU-området. Nu udgør de 12 procent. Der er således fortsat et vist behov for at få uddannelsesdækket hele SOSU-gruppen. I takt med, at der uddannes flere til området vil andelen af ikke-uddannede falde.

Tabel 1. Alle ordinært ansatte personer SOSU i kommuner og regioner

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
<i>I alt SOSU</i>	107.380	105.338	100.324	97.672	96.468	95.308
Ikke-uddannede SOSU	21.495	19.252	15.656	13.348	12.624	11.725
Andel ikke-uddannede	20 %	18 %	16 %	14 %	13 %	12 %

Krl.dk, februar-tal. Indeholder alle ansatte, ekskl. elever og ekstraordinært ansatte og fleksjob. Personer.

¹ Det forudsættes, at 75 procent af eleverne, der starter på sosu-hjælperdelen på social- og sundhedsuddannelsen gennemfører uddannelsen enten til sosu-hjælper eller sosu-assistent i løbet af 2013-2023.

Afgang og tilgang

Der vil naturligvis også være en del afgang på området, som skyldes førtidspensionering, jobskifte mv. En del vil også hænge sammen med fyringer ol. Det er vanskeligt at fremskrive denne udvikling. Men ser man på afgang for grupperne 40-60 år så var den sidste år på netto omkring 1.000. Den kan over ti år formodes at være ca. 10.000 og vil – hvis den indregnes – øge behovet for at rekruttere mere personale til området.

Tabel 2. Afgang og tilgang fordelt på aldersgrupper. SOSU-personale i kommuner og regioner 2013-2014

Aldersintervaller	Afgang	Tilgang	Netto ændring
I alt	20 %	19 %	-1.194
< 20	59 %	87 %	-112
20-29	43 %	46 %	-235
30-39	20 %	23 %	-392
40-49	13 %	14 %	-740
50-59	11 %	9 %	-314
60-61	22 %	5 %	404
> 62	27 %	6 %	195

Kilde: krl.dk, ordinært ansatte personer på SOSU-området marts 2013-marts 2014

Sammenfatning på SOSU-området

Social- og sundhedsuddannelserne må med den nuværende dimensionering – forventes at kunne udfylde behovet for at rekruttere nyt personale til området de næste ti år. Dermed vil man både kunne imødegå den større efterspørgsel fra en ældre befolkning, behovet for at få hele SOSU-området uddannelsesdækket og tage højde for, at en del vil læse videre.

Fremskrivningerne tager dog ikke højde for, hvis kommunerne vælger at skrue ned for servicen, gennemføre besparelser, omlægge ydelserne til en større grad af selvhjulpethed ol. eller den løbende afgang der er fra områderne, som skyldes andet end alder.

Dertil kommer, at efterspørgslen efter social- og sundhedspersonale ser ud til gradvist i højere grad at rette sig mod social- og sundhedsassistenterne. Derfor vil der i en fremtidig mulig dimensionering være behov for at skrue op for social- og sundhedsassistenterne. Det dokumenterer blandt andet en rundspørge til landets ældrechefer fra efteråret 2013. Her mener størstedelen af ældrecheferne, at behovet for en større andel af assistenter vil vokse de

næste fem år.² Ledighedsprocenten blandt social- og sundhedsassistenter ligger på 2,1 procent og blandt hjælpere på 4,7 procent. Det afspejler også en forskel i efterspørgslen, se tabellen neden for.

Tabel 3. Ledighedsprocenten april

	2012	2013	2014
Social-og sundhedsassistenter	2,8	2,3	2,1
Social-og sundhedshjælpere	4,9	4,9	4,7

Kilde: FOA

² Telefoninterview blandt ældrechefer, Epinion for Danske SOSU skoler, oktober 2013

	Total 2013 (nov 2012)						Total 2013	Over 50 i 2013	Er gået af om 10 år (63 år afgang i snit)		Efterspørgselsudvikling		Behov for at tiltrække nyt personale frem mod 2023	
	under 30 år	30-40 år	40-50 år	50-60 år	60+ år									
I alt, FOAs store faggrupper inkl. pædagoger	251.257	48.799	49.528	64.187	70.470	18.273	251.257	35%	67.602	27%	26.890	10,7%	94.492	38%
Dagplejere	14.213	209	2.610	5.240	5.232	922	14.213	43%	4.584	32%	-57	-0,4%	4.527	32%
Husassistenter, KI	3.532	690	348	702	1.315	477	3.532	51%	1.398	40%	146	4,1%	1.543	44%
Husassistenter, Regioner	2.223	625	328	545	575	150	2.223	33%	553	25%	216	9,7%	768	35%
Ikke faglærte lønarb. ved rengøring m.v.	5.169	781	916	1.535	1.452	485	5.169	37%	1.501	29%	213	4,1%	1.715	33%
Led. værkst.pers. mv., klientv.,KI	1.126	14	109	320	518	165	1.126	61%	528	47%	46	4,1%	574	51%
Led. værkst.pers. mv., klientv.,Regioner	158	3	15	41	66	33	158	63%	79	50%	15	9,7%	95	60%
Ledere/mellemledere v. komm. ældreomsorg	1.294	3	98	445	662	86	1.294	58%	549	42%	348	26,9%	897	69%
Omsorgs- og pæd.medhj. samt pæd. ass.	15.799	5.923	2.771	3.259	2.962	884	15.799	24%	2.957	19%	652	4,1%	3.609	23%
Pæd. pers. og husholdn.led. døgninst.	4.053	305	1.016	1.163	1.251	318	4.053	39%	1.194	29%	-16	-0,4%	1.177	29%
Pæd. pers., daginst./klub/skolefr.	50.959	6.348	16.188	14.368	11.720	2.335	50.959	28%	10.539	21%	-205	-0,4%	10.334	20%
Pædagogisk personale i dagplejeordninger	680	1	79	215	294	91	680	57%	297	44%	-3	-0,4%	294	43%
Pædagogmedhj. og pædagogiske assistenter	30.695	13.344	5.406	5.913	4.906	1.126	30.695	20%	4.560	15%	-123	-0,4%	4.437	14%
Rengøringsassistenter, KI	7.426	674	1.174	2.174	2.571	833	7.426	46%	2.633	35%	306	4,1%	2.939	40%
Rengøringsassistenter, Regioner	2.810	682	341	668	910	209	2.810	40%	846	30%	273	9,7%	1.119	40%
Servicemedarb./-assistenter v. sygehuse	1.730	467	202	399	518	144	1.730	38%	507	29%	168	9,7%	674	39%
Social- og sundhedspersonale, KI	86.048	15.407	15.012	21.976	26.727	6.926	86.048	39%	25.635	30%	23.145	26,9%	48.780	57%
Social- og sundhedspersonale, Regioner	11.909	1.346	1.712	2.576	4.857	1.418	11.909	53%	4.818	40%	1.155	9,7%	5.973	50%
Sygehusportører	2.503	289	388	668	905	253	2.503	46%	887	35%	243	9,7%	1.129	45%
Teknisk Service	8.930	1.688	815	1.980	3.029	1.418	8.930	50%	3.538	40%	368	4,1%	3.907	44%
<i>FOA pædagogiske personale (dagple, pm, omsorgs- og pm)</i>	<i>60.707</i>	<i>19.476</i>	<i>10.787</i>	<i>14.412</i>	<i>13.100</i>	<i>2.932</i>	<i>60.707</i>	<i>26%</i>	<i>12.102</i>	<i>20%</i>	<i>472</i>	<i>0,8%</i>	<i>12.574</i>	<i>21%</i>
<i>SOSU i alt</i>	<i>97.957</i>	<i>16.753</i>	<i>16.724</i>	<i>24.552</i>	<i>31.584</i>	<i>8.344</i>	<i>97.957</i>	<i>41%</i>	<i>30.453</i>	<i>31%</i>	<i>24.300</i>	<i>24,8%</i>	<i>54.753</i>	<i>56%</i>
<i>FOA-grupperne (ekskl. pædagoger)</i>	<i>200.298</i>	<i>42.451</i>	<i>33.340</i>	<i>49.819</i>	<i>58.750</i>	<i>15.938</i>	<i>200.298</i>	<i>37%</i>	<i>57.063</i>	<i>28%</i>	<i>27.095</i>	<i>13,5%</i>	<i>84.158</i>	<i>42%</i>